

Pavlovice u Přerova (k. ú. Prusínky, okr. Přerov) „Skařinec“, „Černá polehla“, parc. č. 490/38.

Neolit–eneolit. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.4810158N, 17.5651314E

V měsíci srpnu 2021 oznámil starosta obce Sušice B. Gibala archeologům Muzea Komenského v Přerově, p. o., že mezi polními tratěmi „Černá polehla“ a „Skařinec“ v severní části katastru obce Prusínky došlo na táhlém zarovnaném hřebetu při hlubší orbě k narušení archeologických situací. Následnou povrchovou prospekci byly v předmětném prostoru na povrchu ornice dokumentovány koncentrace zlomků keramiky, mazanice a uhlíků z porušených výplní pravěkých objektů. Nadmořská výška polohy se pohybuje mezi 332–334 m. Soubor nalezené keramiky lze datovat pouze rámcově do období neolitu až eneolitu. Při povrchovém sběru byla získána také kamenná broušená sekerka se zaobleně obdélným příčným průřezem (obr. 32). Její celková délka činí 65 mm a maximální šířka 43 mm. Tloušťka dosahuje 20 mm. Hmotnost artefaktu je 110 g. Povrch předmětu byl kvalitně obroušen. Souměrně zaoblené ostří nástroje vykazuje na jedné ze stran poškození otluky způsobené patrně při jeho používání. U tylu sekery je nepřímý zřetelný zbytek povrtu, což naznačuje, že nástroj byl vybroušen z poškozeného sekeromlatu či jeho polotovaru, který byl druhotně upraven. Popisovaný předmět byl zhotoven z porfyrického mikrodioritu světle šedého zabarvení se zřetelnými vrostlicemi živců i amfibolu. Magnetická susceptibilita dosahuje hodnoty $2,13 \times 10^{-3}$ SI jednotek. Původ suroviny lze hledat na jižní Moravě, kde se její geologický výskyt váže na brněnský masiv. Tato surovina byla používána zejména nositeli kultury s moravskou malovanou keramikou od fáze Ib (Přichystal 2009, 201–204).

Sekerku z Prusínek lze rámcově datovat do období mladého neolitu až starého eneolitu.

Poloha nálezu se nachází v bezprostřední blízkosti známé archeologické lokality situované v trati „Černá polehla“, kde I. L. Červinka v roce 1920 odkryl pod jednou z pozdně eneolitických mohyl půdorys domu jordanovské kultury (Červinka 1934). Jihozápadně od místa nálezu v trati „Díly“ byly v 90. letech 20. století prozkoumány sídlištní objekty kultury s moravskou malovanou keramikou (Peška, Bém 1999, 289).

Literatura

- Červinka, I. L. 1934: *Mohyly na východní Moravě*. Nепublikovaný rukopis. Brno, Kojetín. Uloženo: archiv MZM.
- Přichystal, A. 2009: *Kamenné suroviny v pravěku východní části střední Evropy*. Brno: Masarykova univerzita.
- Peška, J., Bém, M. 1999: Pavlovice u Přerova (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 39 (1995–1996), 289.

Obr. 32. Pavlovice u Přerova. Kamenná sekerka. Foto Z. Schenk.
Fig. 32. Pavlovice u Přerova. Stone axe head. Photo by Z. Schenk.

Summary

Several archaeological contexts were disturbed during a subsoil ploughing carried out between ‘Černá polehla’ and ‘Skařinec’ fields in the northern part of Pavlovice u Přerova (Prusínky cadastral area, Přerov District) in 2021. A subsequently conducted surface survey at the site yielded a concentration of pottery fragments, daub and charcoal pieces, and a polished stone axe made of porphyritic microdiorite (Fig. 32). The finds can be dated only generally to the period of the Late Neolithic to the Early Eneolithic.

Zdeněk Schenk, Antonín Přichystal, Bohumil Gibala

Polešovice (okr. Uherské Hradiště)

„Díly“, parc. č. 1735/230.

Lengyelská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.0268922N, 17.3496969E

V roce 2022 proběhl v souvislosti s výstavbou inženýrských sítí pro budoucí zástavbu rodinnými domy záchraný archeologický výzkum v Polešovicích, v trati „Díly“. Zkoumaná lokalita se nachází v doposud nezastavěném území přiléhajícím z jihozápadu k aktuálnímu okraji intravilánu Polešovic ve vzdálenosti cca 900 m jihovýchodně od centra obce. Zjištěno zde bylo pravěké polykulturní sídliště, které je situováno na mírném návrší na pravém břehu Polešovického potoka, těsně nad jeho inundačním terénem. Nadmořská výška místa se pohybuje mezi 190–200 m. Na ploše nově budované komunikace bylo prozkoumáno celkem sedm zahlučených archeologických objektů (viz oddíl Doba římská), z nichž jeden prostorově rozsáhlý náleží chronologicky lengyelskému kulturnímu okruhu a může být datován do mladšího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Z výplně objektu byl vyzvednut poměrně početný soubor keramického materiálu (Lečbych 2022).

Literatura

- Lečbych, M. 2022: *Polešovice*. *ZTV Díly II*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX202200659 [cit. 2023-06-15]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202200659>.

Summary

One large feature from the later phase of the Moravian Painted Ware culture was investigated during a rescue excavation carried out in ‘Díly’ field (Polešovice cadastral area, Uherské Hradiště District) in connection with the utility lines construction.

Marek Lečbych

Polešovice (okr. Uherské Hradiště)

„Díly“, parc. č. 1735/405.

Lengyelská kultura. Sídliště. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.0278111N, 17.3478278E

Od jara roku 2022 probíhá budování nové zástavby rodinných domů v trati „Díly“ na katastru obce Polešovice. V souvislosti s realizací těchto staveb jsou prováděny pravidelné dohledy skryvek ornice a hloubení základových pasů. Na parcele č. 1735/405

Obr. 33. Polešovice. Část profilu objektu lengyelské kultury. Foto Z. Kuchař.
Fig. 33. Polešovice. Cross-section of the Lengyel feature. Photo by Z. Kuchař.

došlo v jednom ze základových pasů k narušení zahloubeného objektu, který se podařilo částečně zdokumentovat (obr. 33). Jednalo se o sídlištní jámu blíže nespecifikované funkce, která byla zahloubena do sprašového podloží. Z její výplně se podařilo vyzvednout drobné hrudky mazanice a fragmenty keramických nádob (obr. 34), díky kterým je možné objekt datovat do mladšího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Nález koresponduje se závěry záchranného výzkumu, který na ostatních parcelách této lokality provedli ve stejném roce pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i. (Lečbych 2022).

Literatura

Lečbych, M. 2022: *Polešovice. ZTV Díly II*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX202200659 [cit. 2023-06-15]. Uloženo: Archiv nálezoových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202200659>.

Summary

One feature from the later phase of the Moravian Painted Ware culture (Fig. 33, 34) was partially investigated during a rescue excavation carried out in ‘Díly’ field (Polešovice cadastral area, Uherské Hradiště District) in connection with the family house construction on plot No. 1735/405.

Zdeněk Kuchař, Dana Menoušková

Obr. 34. Polešovice. Výběr keramiky z objektu lengyelské kultury. Foto Z. Kuchař.
Fig. 34. Polešovice. Selection of pottery finds from the Lengyel culture feature. Photo by Z. Kuchař.

Polešovice (okr. Uherské Hradiště) Obecní pískovna; „Nivy“, parc. č. 1995/168, 1995/169, 1995/170, 1995/171.

Kultura s lineární keramikou. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -546242.06,-1185873.02; -546367.47,-1185992.77; -546389.81,-1185976.98; -546258.74,-1185863.78

Při pokračování pravidelného záchranného výzkumu v polešovické pískovně (cf. Lečbych 2022) v roce 2022 patřila většina prozkoumaných objektů neolitickému horizontu zdejšího polykulturního osídlení. Kromě reliktních nadzemních konstrukcí v podobě sloupových či křulových jam, bylo prozkoumáno také množství rozsáhlejších objektů – tzv. stavebních jam. Podle vyzvednutého keramického materiálu náleží tyto objekty nejstarší fázi kultury s lineární keramikou.

Literatura

Lečbych, M. 2022: Polešovice (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 63(1), 141.

Summary

Several settlement features dating to the Linear Pottery culture were excavated during an ongoing rescue excavation in ‘Nivy’ field (Polešovice cadastral area, Uherské Hradiště District).

Marek Lečbych

Postřelmov (okr. Šumperk) „U Kapličky“.

Kultura s lineární keramikou. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.9185906N, 16.9102744E; 49.9186856N, 16.9103389E; 49.9182400N, 16.9118756E; 49.9183403N, 16.9120097E

V průběhu července a srpna roku 2022 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., záchranný archeologický výzkum na katastru obce Postřelmov, v trati „U Kapličky“. Výzkum byl vyvolán stavbou nové komunikace I/11 Postřelmov–Chroměč. Během výzkumu byly zachyceny stopy osídlení z mladší doby kamenné. Lokalita se nacházela na poli severně od velké křižovatky silnic 44 Zábřeh–Šumperk a 11 Postřelmov–Chroměč, v rovinatém terénu s nadmořskou výškou 287 m. Východním směrem teče ve vzdálenosti zhruba 1 km řeka Morava a 500 m uměle vybudovaný Chroměčský náhon. Zhruba 900 m západně potom protéká Postřelmovský potok.

Nedopatřením se stalo, že během přípravy stavby stavební firma skrytou plochu částečně zaválcovala, což značně ztížilo identifikaci archeologických objektů i jejich exkavaci, kdy horní části zásypů byly velmi tvrdé. Zásyp archeologických objektů byl převážně světle šedý jílovitý a špatně rozlišitelný od světle béžového jílovitého podloží. Na lokalitě bylo prozkoumáno a zdokumentováno 36 sídlištních neolitických objektů (jam a křulových jamek) a relikty tří kulturních vrstev náležejících kultuře s lineární keramikou. Ze zásypů objektů byl získán poměrně početný soubor štípané industrie a menší počet keramických zlomků. Štípaná industrie byla získána také povrchovými sběry na lokalitě i v jejím blízkém okolí.